

DATUM	11-2-2020
AAN	Financiële Audit Commissie
VAN	Gedeputeerde Strijk
BIJLAGEN	Niet van toepassing
ONDERWERP	Discussiestuk over kengetallen

1. Aanleiding

Bij de behandeling van de begroting 2020 in de Staten heeft Forum voor Democratie een (ingetrokken) motie ingediend, motie 78, waarin werd opgeroepen om artikel 10 van de financiële verordening aan te scherpen. In artikel 10 van de financiële verordening staat dat GS bij PS moeten aangeven hoe zij omgaan met de schuldenpositie van de provincie indien de solvabiliteit onder de 30% zakt. Bij de discussie over de motie 78 is aangegeven door GS dat om verschillende redenen de grens van 30% solvabiliteit niet goed is. Om die reden is er een discussiestuk toegezegd over hoe PS de kengetallen kunnen beoordelen.

2. Kengetallen in de Begroting en de Jaarrekening

De adviescommissie Vernieuwing BBV onder leiding van Depla heeft in 2014 geconcludeerd dat de financiële informatie die de Staten krijgt soms te technisch en complex is. De commissie doet in dat kader meerdere aanbevelingen waaronder het voorschrijven van specifieke kengetallen in het BBV. Deze kengetallen moeten Staten- en Raadsleden in staat stellen om snel(ler) inzicht te verkrijgen in de financiële situatie van provincie of gemeente.

Het opnemen van kengetallen in de Begroting en Jaarrekening past in het streven naar meer transparantie. De kengetallen geven in combinatie met elkaar inzicht in de weerbaarheid en flexibiliteit van de Begroting en de Jaarrekening. Provinciale Staten worden in staat gesteld om gemakkelijker inzicht te verkrijgen in de financiële positie en over de baten en de lasten van de provincie. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die Provinciale Staten in hun beoordeling van de financiële positie moeten betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven. De kengetallen zullen volgens de commissie altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie van de provincie.

De provincie Utrecht is toezichthouder op het financiële beleid van gemeenten. Bij de invoering van de kengetallen is door de wetgever een bewuste keuze gemaakt om geen norm op te leggen. Het Rijk hanteert dan ook geen norm bij haar financiële toezicht. Een kengetal, of de ontwikkeling van een kengetal, is een weerspiegeling van het gevoerde beleid. De kengetallen hebben voor alle provincies in de rol van toezichthouder een signaleringswaarde. De kengetallen worden betrokken bij het verkrijgen van een completer inzicht in de financiële situatie en risicopositie van een gemeente. De provincies gebruiken gezamenlijk een tabel met signaalwaarden voor de verschillende kengetallen als hulpmiddel voor het beoordelen van de financiën van gemeenten. De tabel met signaalwaarden van het gemeenschappelijk financiële toezichtkader¹ over de verplichte kengetallen ziet er als volgt uit:

Kengetal	Gezond	Neutraal	Risicovol
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0	< 0%
Solvabiliteit	> 50%	50% - 20%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%
Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)	< 90%	90% - 130%	> 130%

¹ Alle provincies hanteren in de rol van toezichthouder op de gemeenten het Gemeenschappelijk financiële toezichtkader 2020

De adviescommissie Vernieuwing BBV heeft vijf kengetallen verplicht gesteld voor de Begroting en Jaarrekening (artikel 11 lid 2d BBV). Deze kengetallen zijn als volgt gedefinieerd:

A. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Dit kengetal geeft aan of de provincie op lange termijn in staat is de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten nodig is om structureel financieel evenwicht te bereiken.

B. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen, zoals structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit, een indicatie over de financiële positie van een provincie. Het solvabiliteitsratio geeft aan hoe groot het eigen vermogen is als percentage van het totale vermogen.

C. Belastingcapaciteit

De opcenten op de motorrijtuigenbelasting zijn voor de provincie de belangrijkste eigen inkomstenbron. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen, door het verhogen van de belastingen. Er wordt hiermee ook inzicht gegeven of er ruimte is voor nieuw beleid. De belastingcapaciteit wordt gerelateerd aan de hoogte van het gemiddelde landelijk gehanteerde tarief voor de opcenten. Een provincie heeft de mogelijkheid de opcenten te verhogen tot het maximum zoals dat door het Rijk wordt bepaald.

D. Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten van de mogelijke verkoop van de grond. Wanneer de grond tegen de prijs van landbouwgrond is aangekocht, loopt een provincie een relatief gering risico. Het is dus belangrijk om te beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van een eventuele schuld.

E. Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de provincie ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

3. Artikel 10 Financiële verordening en de ingetrokken motie 78 Solvabiliteit

In artikel 10 van de financiële verordening is het volgende opgenomen over de solvabiliteit:

Indien de solvabiliteit van de provincie, zoals berekend volgens de voorschriften vanuit het BBV, daalt onder 30%, bieden Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten een nota over de schuldbeheersing ter vaststelling aan. Provinciale Staten stellen deze nota vast en deze wordt eens in de vier jaar herzien.

Deze nota bevat tenminste:

- a. spelregels voor het beoordelen van de schuldpositie;
- b. indicatoren voor het monitoren van de schuldpositie.

De ingetrokken motie 78 over solvabiliteit geeft onder meer aan dat de provincie Utrecht een solvabiliteit moet hebben, die voldoende is om toekomstige (onverwachte) risico's te kunnen dragen. De solvabiliteit mag niet onder de 30% komen. De uitzonderingen zijn de bijzondere gevallen die buiten bereik van de provincie liggen.

Artikel 10 van de financiële verordening en de ingetrokken motie 78 Solvabiliteit gaan alleen over het kengetal Solvabiliteit met haar minimale percentage van 30%. De financiële positie van de provincie Utrecht is echter niet alleen afhankelijk van het kengetal solvabiliteit. De financiële positie hangt ook af van onder meer de structurele exploitatieruimte en de belastingcapaciteit. Beide kengetallen kunnen comfort bieden dat de financiële positie van de provincie Utrecht gezond blijft. Er is vanuit de wet- en regelgeving geen minimale percentage genoemd voor de solvabiliteit.

4. Discussiepunten

Op basis van vorenstaande zou ik u drie discussiepunten willen meegeven:

1. De financiële positie van de provincie is niet alleen afhankelijk van het kengetal solvabiliteit. De financiële positie hangt ook af van onder meer de structurele exploitatieruimte en de belastingcapaciteit. Beide kengetallen zijn meer doorslaggevend voor de bepaling van de gezonde financiële positie van de provincie Utrecht.
2. Er is vanuit wet- en regelgeving geen minimaal percentage genoemd voor solvabiliteit. Een solvabiliteit van 30% bezien in isolatie zoals nu het geval is op grond van artikel 10 van de financiële verordening, heeft weinig werkelijke waarde voor het bepalen van de financiële situatie van de provincie.
3. Beoordeling van de kengetallen op basis van signaalwaarden, zoals opgenomen in de bovenstaande tabel, in plaats van één harde norm biedt een beter houvast. Door gebruik te maken van de bovenstaande tabel met signaalwaarden (gezond, neutraal en risicovol) wordt er enerzijds aangesloten bij een landelijke systematiek en anderzijds wordt de situatie van de provincie breed bekeken in de plaats van slechts het kengetal solvabiliteit te bekijken. Daarbij kunnen de Staten kiezen uit rapportagemodel A of B (zoals uitgewerkt in de bijlage)

Afhankelijk van de uitkomst van de discussie kan bij de volgende herziening van de financiële verordening artikel 10 over de solvabiliteit ingetrokken worden.

Bijlage Voorbeelduitwerking van dit memorandum in de Begroting 2020

Deze bijlage is verder uitgewerkt als zou bij de Begroting 2020 al de tabel met signaalwaarden over kengetallen² zijn toegekend. Er kan een keuze gemaakt worden voor rapportagemodel A of B.

Rapportagemodel A behandelt een compacte versie over duiding van kengetallen.

De hoofdlijn over de ontwikkelingen van kengetallen wordt gezamenlijk opgenomen in dit voorstel. De uitleg over de kengetallen en de signaalwaarden wordt in een apart overzicht vermeld in de Begroting.

Rapportagemodel B behandelt een uitgebreide versie van de kengetallen.

Er wordt naar aanleiding van de tabel Verplichte kengetallen per kengetal aangegeven wat een kengetal inhoudt en wat de ontwikkelingen van een kengetal zijn binnen de gehanteerde signaalwaarden van het gemeenschappelijk financiële toezichtkader (gezond, neutraal en risicovol). Voor een duiding van de financiële positie moeten de financiële kengetallen vervolgens in onderlinge samenhang en binnen de specifieke context van de provincie worden gezien.

Rapportagemodel A Compacte versie Kengetallen

Er wordt naar aanleiding van de tabel Verplichte kengetallen aangegeven wat de ontwikkelingen zijn van de kengetallen in relatie met de financiële positie van de provincie. In een apart overzicht wordt een uitleg gegeven over de hoe de kengetallen tot stand zijn gekomen. Daarnaast is er een tabel opgenomen over de signaalwaarden (gezond, neutraal en risicovol). Provinciale Staten kunnen met behulp van de tabel met signaalwaarden de afzonderlijke uitkomsten van de kengetallen beter in perspectief plaatsen.

- Verplichte Kengetallen

Het opnemen van verplichte kengetallen in de Begroting past in het streven naar meer transparantie.

De kengetallen geven in combinatie met elkaar inzicht in de weerbaarheid en flexibiliteit van de Begroting en de Jaarrekening. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie van de provincie.

De vijf verplichte kengetallen zijn:

- A. Structurele exploitatieruimte;
- B. Solvabiliteit;
- C. Belastingcapaciteit opcenten MRB;
- D. Grondexploitatie
- E. Netto schuldquote

		Rekening 2018	2019	2020	2021	2022	2023
A	Structurele exploitatieruimte	5%	5%	0%	-1%	3%	1%
B	Solvabiliteit	53%	50%	46%	38%	33%	30%
C	Belastingcapaciteit opcenten MRB	90%	89%	90%	92%	93%	95%
D	Grondexploitatie	20%	23%	23%	22%	18%	14%
E1	Netto schuldquote	-8%	41%	87%	100%	103%	105%
E2	Netto schuldquota gecorrigeerd voor verstrekte geldleningen	-8%	41%	87%	100%	103%	105%

² Disclaimer: de kengetallen (ratio's) zijn gebaseerd op de geprognosticeerde balans in de Begroting 2020. Met betrekking tot deze geprognosticeerde balans geldt normaliter een door PS vastgestelde jaarrekening 2018. De jaarrekening 2018 is nog niet afgerond. De bevindingen van EY met betrekking tot de jaarrekening 2017 o.a. de verwerking van subsidies, gronden en investeringen van maatschappelijk nut hebben nog impact op de standen van de geprognosticeerde balans, het resultaat en daarmee ook op onderstaande kengetallen.

Verder geldt dat naarmate we verder vooruitkijken de onzekerheid toe neemt over wat haalbaar is in de tijd. De zo gewilde invulling van onze ambities kunnen leiden tot planningsoptimisme. We mogen en willen ook ambitieus aan de slag en al bij voorbaat vertraging inboeken zet ook geen druk op de wens die doelen te gaan halen. Toch is het goed te realiseren dat de geprognosticeerde balans van eind 2021, eind 2022 en 2023 vooral bijdraagt aan scenariodenken. De uiteindelijke balans zal er ongetwijfeld anders uit zien. Het helpt de Staten en het College echter wel bij haar beleidskeuzen ook te sturen op liquiditeit, solvabiliteit en de lange termijn betaalbaarheid van de door ons aangegane verplichtingen.

De komende jaren komt een aantal grotere investeringen op het gebied van OV (2019 en 2020) en wegen tot uitvoering. Daarnaast daalt de bestemmingsreserves door nieuwe beleidskeuzes. Dit leidt onder meer tot een oplopende schuldquote, een afnemende solvabiliteit en een lagere vrij besteedbare exploitatieruimte. Met de toenemende kapitaallasten alsmede de stijgende onderhoudslasten is rekening gehouden in de begroting. De effecten zijn zichtbaar in de ontwikkeling van de structurele exploitatieruimte. Met name bij de schuldquote is sprake van planningsonzekerheden omtrent de uitgaven die kunnen leiden tot een bijstelling van de schuldquote. De solvabiliteit wordt in 2021 negatief. Het College zal bij de Kadernota 2021-2024 met voorstellen komen om dit te verbeteren.

- *Overzicht Uitleg Financiële kengetallen*

De vijf kengetallen uit het Besluit Begroten en Verantwoorden en de signaleringswaarden zijn:

A. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Dit kengetal geeft aan of de provincie op lange termijn in staat is de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten nodig is om structureel financieel evenwicht te bereiken.

B. Solvabiliteit

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het solvabiliteitsratio geeft aan hoe groot het eigen vermogen is als percentage van het totale vermogen. De oorspronkelijke streefwaarde van de structurele exploitatieruimte in de Begroting 2020 is 5%. De streefwaarde van een gezonde solvabiliteit is in het tabel van het gemeenschappelijk financiële toezichtkader groter dan 0%.

C. Belastingcapaciteit

De opcenten op de motorrijtuigenbelasting zijn voor de provincie de belangrijkste eigen inkomstenbron. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen, door het verhogen van de belastingen. Er wordt hiermee ook inzicht gegeven of er ruimte is voor nieuw beleid. De belastingcapaciteit wordt gerelateerd aan de hoogte van het gemiddelde landelijk gehanteerde tarief voor de opcenten. De rapportage van de belastingcapaciteit gaat uit van de verwachting dat andere provincies de nullijn hanteren. Indien andere provincies de MRB verhogen, dan daalt het percentage. Een provincie heeft de mogelijkheid de opcenten te verhogen tot het maximum zoals dat door het Rijk wordt bepaald.

D. Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten van de mogelijke verkoop van de grond. Wanneer de grond tegen de prijs van landbouwgrond is aangekocht, loopt een provincie een relatief gering risico. Het is dus belangrijk om te beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van een eventuele schuld.

E. Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de provincie ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

De tabel met signaalwaarden van het gemeenschappelijk financiële toezichtkader over de verplichte kengetallen ziet er als volgt uit:

Kengetal	Gezond	Neutraal	Risicovol
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0	< 0%
Solvabiliteit	> 50%	50% - 20%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%
Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)	< 90%	90% - 130%	> 130%

Rapportagemodel B Uitgebreide versie Kengetallen:

Er wordt naar aanleiding van de tabel Verplichte kengetallen per kengetal aangegeven wat een kengetal inhoudt en wat de ontwikkelingen van een kengetal zijn binnen de gehanteerde signaalwaarden van het gemeenschappelijk financiële toezichtkader (gezond, neutraal en risicovol). Voor een duiding van de financiële positie moeten de financiële kengetallen vervolgens in onderlinge samenhang en binnen de specifieke context van de provincie worden gezien.

- *Verplichte Kengetallen*

Het opnemen van verplichte kengetallen in de Begroting past in het streven naar meer transparantie. De kengetallen geven in combinatie met elkaar inzicht in de weerbaarheid en flexibiliteit van de Begroting en de Jaarrekening. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie van de provincie. De gehanteerde signaalwaarden van het gemeenschappelijk financiële toezichtkader zijn gezond, neutraal en risicovol.

De vijf verplichte kengetallen zijn:

- A. Structurele exploitatieruimte;
- B. Solvabiliteit;
- C. Belastingcapaciteit opcenten MRB;
- D. Grondexploitatie
- E. Netto schuldquote

		Rekening 2018	2019	2020	2021	2022	2023
A	Structurele exploitatieruimte	5%	5%	0%	-1%	3%	1%
B	Solvabiliteit	53%	50%	46%	38%	33%	30%
C	Belastingcapaciteit opcenten MRB	90%	89%	90%	92%	93%	95%
D	Grondexploitatie	20%	23%	23%	22%	18%	14%
E1	Netto schuldquote	-8%	41%	87%	100%	103%	105%
E2	Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte geldleningen	-8%	41%	87%	100%	103%	105%

De tabel met signaalwaarden van het gemeenschappelijk financiële toezichtkader over de verplichte kengetallen ziet er als volgt uit:

Kengetal	Gezond	Neutraal	Risicovol
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0	< 0%
Solvabiliteit	> 50%	50% - 20%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%
Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)	< 90%	90% - 130%	> 130%

A Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Dit kengetal geeft aan of de provincie op lange termijn in staat is de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten nodig is om structureel financieel evenwicht te bereiken. De oorspronkelijke streefwaarde van de structurele exploitatieruimte in de Begroting 2020 is 5%. De streefwaarde van een gezonde solvabiliteit is in het tabel van het gemeenschappelijk financiële toezichtkader groter dan 0%. Omdat deze ratio in 2021 negatief wordt zal het College bij de Kadernota 2021-2024 met voorstellen komen om dit te verbeteren.

	Rekening 2018	2019	2020	2021	2022	2023	
A	Structurele exploitatieruimte	5%	5%	0%	-1%	3%	1%

B. Solvabiliteit

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen, zoals structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit, een indicatie over de financiële positie van een provincie. Het solvabiliteitsratio geeft aan hoe groot het eigen vermogen is als percentage van het totale vermogen. De solvabiliteit laat een daling zien naar een niveau van rond de 30% per eind 2023. De hoofdoorzaken van deze daling zijn de investeringsuitgaven in OV en wegen. Daarnaast daalt de bestemmingsreserves door nieuwe beleidskeuzes.

	Rekening 2018	2019	2020	2021	2022	2023	
B	Solvabiliteit	53%	50%	46%	38%	33%	30%

C. Belastingcapaciteit opcenten MRB

De opcenten op de motorrijtuigenbelasting zijn voor de provincie de belangrijkste eigen inkomstenbron. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen, door het verhogen van de belastingen. Er wordt hiermee ook inzicht gegeven of er ruimte is voor nieuw beleid. De belastingcapaciteit wordt gerelateerd aan de hoogte van het gemiddelde landelijk gehanteerde tarief voor de opcenten. De rapportage van de belastingcapaciteit gaat uit van de verwachting dat andere provincies de nullijn hanteren. Indien andere provincies de MRB verhogen, dan daalt het percentage. Een provincie heeft de mogelijkheid de opcenten te verhogen tot het maximum zoals dat door het Rijk wordt bepaald. In onderstaande tabel is vanaf 2020 de indexatie toegepast van het consumentenprijsindex cijfer. Eén en ander is nader toegelicht in de paragraaf '[Provinciale belastingen en heffingen](#)' in deze begroting.

	Rekening 2018	2019	2020	2021	2022	2023	
C	Belastingcapaciteit opcenten MRB	90%	89%	90%	92%	93%	95%

D. Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten van de mogelijke verkoop van de grond. Wanneer de grond tegen de prijs van landbouwgrond is aangekocht, loopt een provincie een relatief gering risico. Het is dus belangrijk om te beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van een eventuele schuld. De provincie Utrecht voert in beperkte mate actief grondbeleid, behoudens Hart van de Heuvelrug.

	Rekening 2018	2019	2020	2021	2022	2023	
D	Grondexploitatie	20%	23%	23%	22%	18%	14%

E1 De netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de totale schuldenlast van de provincie ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie van de mate waarin de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

De komende jaren komt een aantal grotere investeringen op het gebied van OV (2019 en 2020) en wegen tot uitvoering. Daarnaast daalt de bestemmingsreserves door nieuwe beleidskeuzes. Het gevolg hiervan is dat schuldquote oploopt.

	Rekening 2018	2019	2020	2021	2022	2023
E1 Netto schuldquote	-8%	41%	87%	100%	103%	105%

E2 Netto schuldquota gecorrigeerd voor verstrekte geldleningen

Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden, te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast.

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend, is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

	Rekening 2018	2019	2020	2021	2022	2023
E2 Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte geldleningen	-8%	41%	87%	100%	103%	105%

- *Beoordeling kengetallen in relatie tot de financiële positie*

De komende jaren komt een aantal grotere investeringen op het gebied van OV (2019 en 2020) en wegen tot uitvoering. Daarnaast daalt de bestemmingsreserves door nieuwe beleidskeuzes. Dit leidt onder meer tot een oplopende schuldquote, een afnemende solvabiliteit en een lagere vrij besteedbare exploitatieruimte. Met de toenemende kapitaallasten alsmede de stijgende onderhoudslasten is rekening gehouden in de begroting. De effecten zijn zichtbaar in de ontwikkeling van de structurele exploitatieruimte. Met name bij de schuldquote is sprake van planningsonzekerheden omtrent de uitgaven die kunnen leiden tot een bijstelling van de schuldquote. De solvabiliteit wordt in 2021 negatief. Het College zal bij de Kadernota 2021-2024 met voorstellen komen om dit te verbeteren.